

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 226.028 van 13 januari 2014
in de zaak A. 205.823/IX-7768**

In zake : Jozef VAN ASSCHE
woonplaats kiezend te 1070 Anderlecht
Broekstraat 113/5

tegen :

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de
minister van Financiën
die woonplaats kiest bij
de Rechtskundige dienst van de FOD Financiën
gevestigd te 1030 Brussel
North Galaxy - Toren B
Koning Albert II-laan 33, bus 15

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 30 juli 2012, strekt tot de nietigverklaring van “de beslissing van de ontvanger a.i. van het belastingskantoor Anderlecht 2 [van 23 mei 2012] om Jozef Van Assche geen persoonlijk onderhoud (onder vier ogen) en geen betalingsfaciliteiten te willen toestaan, eveneens de reeds gedane invorderingen wegens onbevoegdheid van de ontvanger te vernietigen en tenslotte de lopende en verdere invorderingen op te schorten”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Alexander Van Steenberge heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 6 januari 2014.

Staatsraad Bruno Seutin heeft verslag uitgebracht.

Attaché Selim Dedeli, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

Auditeur Alexander Van Steenberge heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoeker heeft openstaande belastingschulden die voortvloeien uit de definitief gevestigde aanslagen in de personenbelastingen voor de aanslagjaren 2004 en volgende.

Er wordt uitvoerend beslag onder derden gelegd om een gedwongen invordering van de door verzoeker verschuldigde belastingschuld te verkrijgen.

3.2. Verzoeker voert een uitvoerige briefwisseling met de ontvanger van het Ontvangkantoor der directe belastingen Anderlecht 2 (hierna: de ontvanger).

3.3. Op 6 mei 2012 vraagt verzoeker om een onderhoud met de ontvanger luidende als volgt:

“Na mijn eerdere vruchteloze poging daartoe neem ik de vrijheid om u nogmaals om een persoonlijk onderhoud te verzoeken.

Waar u mijn eerste vraag in die zin niet wou of niet kon inwilligen wegens uw gebrek aan kennis van het Nederlands, durf ik mij veroorloven te veronderstellen, zonder enige intentie in mijnen hoofde om aanmatigend over te komen, dat u aan dat euvel ondertussen enigszins hebt verholpen.

Wellicht is nu uw Nederlands na heel die tijd voldoende bijgespijkerd opdat u mij ditmaal zelf in mijn moedertaal te woord zou kunnen staan over het mij eventueel toestaan van betalingsfaciliteiten en misschien ook over mijn verzoek om onbeperkt uitstel aan de directeur van de directe belastingen.

Graag hierop per kerende een schriftelijk antwoord en liefst binnen de redelijke termijn van hooguit een maand.”

Bij brief van 23 mei 2012 antwoordt de ontvanger het volgende:

“Ik heb uw brief van 6.5.2012 in goede orde ontvangen.

Vooreerst wil ik benadrukken dat ik op geen enkel ogenblik geweigerd heb om U te ontvangen. Er werd op uw brieven en vragen telkens geantwoord. Om polemieken te vermijden werd U ontvangen door de Heer M., die U inderdaad te woord heeft gestaan om mijn standpunt inzake uw dossier te verduidelijken. Ik moet opnieuw vaststellen dat uw brief geen gewone vraag is om gehoord te worden over de toestand van uw dossier maar een brief met beschuldigende ondertoon die polemieken wil veroorzaken.

Ik wil hier de stand van uw dossier bespreken:

Mijn houding in het dossier blijft nog steeds dezelfde. Gezien de grootte van uw schuld en het feit dat U geen goederen bezit is de enige mogelijkheid tot zekerheid van de invordering het beslag op de pensioenen (eerder het beslag op de uittredingsvergoeding).

[...]

Ik stel met U vast dat uw schuld enorm is en de maandelijkse afhouding ongeveer €1680 bedraagt. Ik stel ook vast dat U voor de inkomsten 2010, aanslagjaar 2011 nog moet worden belast in de personenbelasting. Uw schuld zal dus vermoedelijk met ongeveer € 42.000 toenemen. Rekening houdend met uw totale schuld kan ik, als verantwoordelijk ontvanger, niet anders dan de rechten van de Schatkist zo goed mogelijk te vrijwaren en de maandelijkse afhoudingen behouden volgens de wettelijke normen. Onder geen enkel beding kan ik U dus bijkomende betaalfaciliteiten toestaan.

Wat uw verzoek om onbeperkt uitstel betreft:

Tot op heden ben ik nog niet op de hoogte gebracht van een dergelijk verzoek. De beslissing hiervan behoort echter de exclusieve bevoegdheid van Mevrouw de Gewestelijk Directeur. Ik stel echter vast dat U een beroep hebt aangetekend tegen de uitspraak van de beslagrechter. Het standpunt van Mevrouw de Gewestelijk Directeur is in deze gevallen steeds een afwijzing van

de vraag tot onbeperkt uitstel aangezien er nog een geschil voor de rechtbank wordt beslecht en niet alle elementen in het dossier definitief zijn. In de afwijzing wordt aan de belastingplichtige gevraagd om later eventueel een nieuw verzoekschrift in te dienen op het ogenblik dat het gerechtelijke geschil met de administratie definitief is.

Ik denk dat U met mijn brief voldoende op de hoogte bent gesteld van mijn standpunt en dat van de gewestelijke directeur.

Indien U meent dat deze standpunten mondeling nog moeten toegelicht worden kan dat op kantoor. Ikzelf en de gewestelijke directeur zullen U dan de stand van uw dossier inzake de beslaglegging en het eventuele onbeperkt uitstel toelichten, in een gezamenlijke vergadering.”

IV. Rechtsmacht van de Raad van State

Exceptie

4.1. De verwerende partij werpt in haar memorie van antwoord een exceptie van onbevoegdheid van de Raad van State op met betrekking tot de bestreden beslissing van 23 mei 2012, in de mate dat de vraag van verzoeker van 6 mei 2012 ertoe strekt een onderhoud te hebben met de ontvanger met het oog op het verkrijgen van betalingsfaciliteiten.

Volgens de verwerende partij is het duidelijk dat de beslissing van de ontvanger van 23 mei 2012 kadert in de invordering van de belastingschuld ten laste van verzoeker. Zij wijst op artikel 569, eerste lid, 32°, van het Gerechtelijk Wetboek (hierna: Ger.W.) naar luid waarvan de rechtbank van eerste aanleg kennis neemt van geschillen betreffende de toepassing van een belastingwet. De verwerende partij stelt dat overeenkomstig artikel 632, eerste lid, Ger. W. met “geschillen betreffende de toepassing van de belastingwet” zowel de geschillen betreffende de inning van belastingen als de geschillen die geen verband houden met de inning van belastingen, worden beoogd. Tevens wijst zij op de parlementaire voorbereiding van de wet van 23 maart 1999 die voormeld artikel 569, eerste lid, 32°, Ger.W. heeft ingevoegd en artikel 632 Ger.W. heeft vervangen, en waaruit kan worden afgeleid dat de wetgever de bedoeling had om het volledige fiscale contentieux, met uitzondering van de betwisting van normatieve fiscale bepalingen, volledig te integreren in de rechterlijke macht. De

verwerende partij meent dat de bestreden beslissingen ontstaan zijn uit de toepassing van de belastingwet zodat de rechtbanken van eerste aanleg bevoegd zijn en de Raad van State derhalve onbevoegd is.

4.2. In de mate dat de bestreden beslissing verband zou houden met een door verzoeker voorgenomen aanvraag om een collectieve schuldenregeling te verkrijgen, werpt de verwerende partij op, dat de Raad van State evenmin bevoegd is om van het beroep kennis te nemen aangezien krachtens artikel 578, 14°, Ger.W. enkel de arbeidsrechtbank kennis kan nemen van vorderingen in het kader van de collectieve schuldenregeling.

4.3. Ook wanneer de vraag van verzoeker van 6 mei 2012 en de aangevochten beslissing van de ontvanger van 23 mei 2012 zouden kaderen in een vraag van verzoeker om een onbeperkt uitstel te verkrijgen van de invordering van de ten laste van de belastingschuldige gevestigde inkomstenbelastingen (artikelen 413*bis* en volgende van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, hierna WIB 1992), is de Raad van State in de huidige stand van zaken niet bevoegd om kennis te nemen van de vordering. Er ligt namelijk geen beslissing voor over een vraag van verzoeker om een onbeperkt uitstel te verkrijgen van de invordering van de ten laste van de belastingschuldige gevestigde inkomstenbelastingen en evenmin heeft verzoeker de georganiseerde administratieve procedure voorzien in artikel 413*quinqüies*, § 2, WIB 1992 uitgeput.

5.1. In zijn memorie van wederantwoord repliceert verzoeker dat de Raad van State wel degelijk bevoegd is om kennis te nemen van de “voorliggende vordering” en in ieder geval van dat deel van de vordering dat om de vernietiging verzoekt van de ambtsdaden van de betrokken ontvanger inzonderheid de reeds gedane en lopende invorderingen jegens verzoeker.

Verder preciseert verzoeker dat zijn beroep tot nietigverklaring geen verband houdt met een vraag om collectieve schuldenregeling of met een vraag om

een onbeperkt uitstel te verkrijgen van de invordering van de ten laste van hem gevestigde inkomstenbelastingen.

5.2. In zijn laatste memorie herhaalt verzoeker dat de Raad van State wel degelijk bevoegd is om van alle ambtshandelingen die in deze zaak door de ontvanger zijn gesteld kennis te nemen, aangezien de Raad van State bevoegd is om kennis te nemen van “beroepen ingesteld wegens overtreding van hetzij substantiële, hetzij op straffe van nietigheid, voorgeschreven vormen, overschrijding of afwending van macht”. Volgens verzoeker “betreft het [hier] een geval van machtsoverschrijding, een specifieke vorm van onwettigheid die *in casu* door de onbevoegdheid van de belastingontvanger op haar hoedanigheid van optredende persoon betrekking heeft”. Verzoeker wijst erop dat het te dezen niet gaat om “het even welke individuele toepassing van een belastingnorm maar wel [...] om niet meer of minder dan een taalzaak van openbare orde” waarvan de Raad van State zelfs ambtshalve de nietigheid kan invoeren.

Verder wijst verzoeker erop dat het hof van beroep te Brussel bij arrest van 10 december 2012 (A.R. nr. 2012/AR/1191) zich met betrekking tot het gedeelte van de vordering van verzoeker over de nietigverklaring van de ambtsdaden van de ontvanger, reeds onbevoegd heeft verklaard.

Ten slotte vraagt verzoeker in zijn laatste memorie dat, als de Raad van State zou oordelen dat hij geen rechtsmacht heeft om van het beroep tot vernietiging kennis te nemen, hij de bevoegde rechtbank zou aanwijzen die kan kennisnemen van “de vernietiging van de ambtsdaden van de onrechtmatig aangestelde belastingontvanger van Anderlecht 2”.

6. In haar laatste memorie repliceert de verwerende partij dat het hof van beroep te Brussel zich niet onbevoegd heeft verklaard om kennis te nemen van de vordering van verzoeker. Volgens haar heeft het hof beklemtoond dat het de aangevochten beslissing niet kan vernietigen in de technische betekenis van het woord, maar wel kan oordelen of de aangevochten uitvoerbare titel niet is

aangetast door een onwettigheid die meebrengt dat er geen rechtsgevolgen kunnen aan verbonden worden.

Beoordeling

7.1. Artikel 569, eerste lid, 32°, Ger.W., zoals aangevuld bij artikel 4 van de wet van 23 maart 1999 ‘betreffende de rechterlijke inrichting in fiscale zaken’, geeft de rechtbanken van eerste aanleg de bevoegdheid voor de beslechting van “geschillen betreffende de toepassing van een belastingwet”. Het betreft een zeer algemene bepaling. De fiscale kamers van de rechtbanken van eerste aanleg zijn niet alleen uitsluitend bevoegd voor geschillen in verband met het al dan niet verschuldigd zijn van belastingen of de grootte van de belastingschuld, maar ook voor individuele administratieve beslissingen waarbij een discretionaire beoordelingsmarge bestaat in verband met de toepassing van bepalingen van een belastingwet zoals het al dan niet toestaan van uitstel van betaling of afbetaling van de belasting.

Blijkens de parlementaire voorbereiding van de wet van 23 maart 1999 is het de bedoeling van de wetgever geweest om het fiscaal contentieux (behoudens de betwisting van normatieve fiscale bepalingen) volledig te integreren in de rechterlijke macht. De memorie van toelichting van voormelde wet bevat in dat verband de volgende overwegingen:

“Dit artikel maakt de kern uit van de voorgestelde hervorming: integratie van het fiscaal contentieux in de rechterlijke macht, meer bepaald bij de bijzondere, exclusieve bevoegdheden van de rechtbank van eerste aanleg.

De terminologie werd ontleend aan artikel 632 van het Gerechtelijk Wetboek. 'Belastingwet' moet, zoals van oudsher wordt aangenomen voor de toepassing van voornoemd artikel, in de materiële betekenis worden verstaan, dus als elk algemeen verbindend fiscaal voorschrift, het weze een federale wet, een decreet, een ordonnantie of een verordening.

Het gebruik van de notie ‘geschillen over de toepassing van een belastingwet’ als criterium van de volstreckte bevoegdheid heeft nog tot gevolg dat de rechterlijke macht uitspraak zal kunnen doen over de wettelijkheid van om het even welke individuele toepassing van een belastingnorm. Sommige individuele fiscale rechtshandelingen – zoals het (niet-) toestaan van termijnverlengingen (artikel 311 WIB/92), het (niet-)toestaan van uitstel van

betaling of afbetaling van de belasting (artikel 10 W. 15 mei 1846, thans artikel 66 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit), het (niet-) toestaan van uitstel van betaling van de 'onbetwistbaar verschuldigde belasting' (artikel 410, derde lid WIB/92), het (niet-)vrijstellen van de betaling van nalatigheidsintresten (artikel 417 WIB/92) en het opleggen van een zekerheids- of borgstelling (artikel 420 WIB/92) – konden tot dusver, bij gebrek aan bijzondere bevoegdheid van de rechterlijke macht, slechts bij de Raad van State worden aangevochten.

Normatieve fiscale rechtshandelingen van hun kant zullen, zoals voorheen, uitsluitend kunnen worden aangevochten bij het Arbitragehof of de Raad van State, naargelang het gaat om een formele wet (artikel 142 van de Grondwet; artikel 1 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof) of een verordening (artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State). Dit neemt niet weg dat de wettelijkheid van een fiscale norm zijdelings bij de gewone rechter kan worden betwist, dat wil zeggen wanneer die norm de grondslag uitmaakt van de rechtstreeks aangevochten, individuele fiscale rechtshandeling (artikel 142 van de Grondwet en artikel 26 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, respectievelijk artikel 159 van de Grondwet).

Uiteraard kunnen bij de rechterlijke macht, overeenkomstig de artikelen 17 en 18, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek slechts vorderingen worden ingesteld wanneer de eiser daarbij een reeds verkregen en dadelijk belang heeft. Dit betekent dat de rechtsvordering van de belastingplichtige tegen de fiscus slechts toelaatbaar is, benevens in de hierboven vermelde gevallen waarvoor de Raad van State niet langer bevoegd is, om een ten onrechte gevestigde, uitvoerbare belastingtitel te betwisten of om een onverschuldigd betaalde belasting terug te vorderen.” (*Parl.St. Kamer 1997-98, nrs 1341-1342/1, p. 35*)

Uit het geciteerde blijkt dat het de bedoeling van de wetgever is dat de Raad van State alleen nog maar bevoegd is voor “normatieve fiscale rechtshandelingen”. Al de andere geschillen behoren tot de exclusieve bevoegdheid van de rechterlijke macht. Die exclusieve bevoegdheid van de rechtbank van eerste aanleg voor geschillen over individuele fiscale rechtshandelingen sluit de bevoegdheid van de Raad van State op grond van artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State uit.

7.2. Te dezen gaat het in essentie om een betwisting over de invordering van belastingen en het toekennen van betalingsfaciliteiten. Het voorliggende geschil betreft aldus de individuele toepassing van de belastingwet en valt dan ook onder de toepassing van artikel 569, eerste lid, 32°, Ger.W.

De vermeende onbevoegdheid van de ontvanger wegens de niet-naleving van de wetten op het gebruik van talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, houdt verband met die fiscale betwisting en kan hiervan niet worden losgekoppeld. De Raad van State is bijgevolg evenmin bevoegd om hiervan kennis te nemen.

Gelet op het voorgaande, dient dan ook te worden vastgesteld dat de Raad van State niet bevoegd is om van het voorliggende beroep tot nietigverklaring kennis te nemen.

8. De exceptie is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 13 januari 2014, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
Bruno Seutin,	staatsraad,
Bert Thys,	staatsraad,
bijgestaan door	
Vera Wauters,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Vera Wauters

Geert Van Haegendoren